

Helsinkiläisten 13-17 –vuotiaiden nuorten psykiatristen palvelujen toteutuminen vuonna 2015 Hyks nuorisopsykiatrialla

1. Palveluissa hoidetut helsinkiläisnuoret

Kaikkiaan Hyks nuorisopsykiatrian palveluissa hoidettuja 13-17 –vuotiaita helsinkiläisiä eri nuoria potilaita oli vuonna 2015 yhteensä 2062 kpl, kun vuonna 2014 hoidettuja eri helsinkiläisnuoria oli 1870 kpl. Näin palveluissa olevien nuorten määrä kasvoi hieman (192 kpl), mikä edustaa noin 10 % kasvua vuoteen 2014 verrattuna.

Hoidettujen potilaiden lukumäärän kasvun taustalla vaikuttaa mahdollisesti useita tekijöitä: avohoito on suhteellisesti kasvanut osastohoitoon nähden, ja poliklinikoilla palvellaan niitäkin nuoria, jotka aiemmin olivat osastoilla tai odottamassa hoitoa. Osastohoitoajat ovat hieman lyhentyneet, ja varhaiseen nopeaan tunnistamiseen liittyvä palvelu on lisääntynyt. On kyetty tarjoamaan lyhyt arvio entistä useammalle nuorelle.

Avohoidon käyntejä on ollut helsinkiläisnuorilla vuonna 2015 yhteensä 28 954, kun niitä oli vuonna 2014 29 919. Toisin sanoen toteutuneiden käyntien määrässä on pieni vähennys, 3%. Tämä saattaa kertoa pienestä muutoksesta hoitojen rakenteessa, hoito on tullut monimuotoisemmaksi – esimerkiksi liikkuvaa työtä on lisätty - aiemman kertaviikkoisten polikliinisten käyntien sijaan.

Hoitovalikko on monipuolistunut kattamaan laajasti eri tarpeista kärsivien nuorten mielenterveyden hoidon: konsultaatio, lyhyt arvio, intensiivinen avohoito, pitkä avohoito, osastohoito. Tieteelliseen näyttöön perustuvat kohdistetut psykoterapeuttiset hoito-ohjelmat, kuten MDFT (monimuotoinen perheterapia), DKT-N (nuorten dialektinen käyttäytymisterapia), KKT (kognitiivinen käyttäytymisterapia), TF-KKT traumafokusoitu kognitiivinen psykoterapia) ja IPT-N (nuorten intersoonallinen terapia) ovat aiempaa useammin tarjolla myös helsinkiläisnuorille. Jatkossa tullaan saamaan tarkkaa tietoa eri tyyppisistä hoidoista Hyks Psykiatrian kehittyvän toimenpidekoodauksen ansiosta.

Taloudellisessa arvioissa yhtä hoidettua helsinkiläistä nuorta potilasta kohden hoidon kustannus on ollut 5812 euroa, mikä on pääkaupunkiseudun isojen kuntien kanssa saman suuntainen; Espoo 5596 eur / hoidettu nuori, Vantaa: 5079 eur / hoidettu nuori. Palveluiden rakenne on kunnissa vertailukelpoinen, mutta esimerkiksi lääkepalvelujen saatavuus on ollut Helsingissä parempi, mikä on saattanut vaikuttaa hoidon rakenteeseen siten että on kyetty toteuttamaan verkostoituvampaa ja osin tiiviimmin työryhmäohjattua hoitoa, myös pitkissä osastohoidossa suurien kuntien satunnaisvaihtelut voivat vaikuttaa tähän pieneen eroon. 13-17 –vuotiaiden ikäluokkaan suhteutettuna kustannukset ovat olleet 457 eur/ nuori. Määrä suhteutuu siihen että mielenterveyden häiriöt ovat ilmaantuvuudeltaan suurin sairausryhmä nuorilla.

2. Palveluihin lähetetyt helsinkiläisnuoret

Helsinkiläisten nuorten lähetemäärä on pysynyt 2009-2015 melko vakiona, ja vuosi 2015 on hyvin samanlainen kuin edellinen vuosi 2014 lähetemäärien sekä HUS -organisaation ulkopuolelta tulleiden uusien läheteiden osalta ja myös kaikki lähetteet huomioiden.

Helsinkiläisten nuorten nuorisopsykiatriset lähetteet 2009-2015

Lähetteet	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009
Ulkoiset	719	718	741	681	769	752	739
Kaikki	995	983	1 026	876	1 001	1 058	1 050

3. Helsinkiläisnuorten sama osastohoito

Hyks nuorisopsykiatrian palveluissa / Hyks Helsingin osasto (4 kpl) ja Hyks Kellokoski - Ohkolan osastot (2 kpl) annettiin vuonna 2015 helsinkiläisille 13-17 –vuotiaille nuorille osastohoitoja 5617 hoitopäivää, mikä on 2% (106 kpl) pienempi kuin 2014, määrä tuona edellisellä vuonna 5723. Syömishäiriötä sairastavia nuoria on hoidettu myös erillisessä HYKS syömishäiriöyksikössä. Länsi-Uudellamaalla Tammiharjun sairaalassa annettiin osastohoitoja helsinkiläisnuorille vuonna 2015 47 päivää, kun vuonna 2014 ei yhtään, tässä kyse on tarvittaessa annettavista ruotsinkielisistä palveluista.

Helsinkiläisnuorten hoitopäivät Helsingin nuorisopsykiatrian osastoilla

HYKS Nuorisopsykiatrialla osastohoitopaikkojen määrä supistui vuonna 2015 8 paikalla, kun kuntoutusosasto Kipinän toiminta vuodeosastona loppui ja sen tilalle muodostettiin intensiivisen avohoitoon suuntautuvan kuntoutuksen yksikkö. Kipinän vastuulla aiemmin olevat hoitajakset tulevat ohjautumaan jatkossa etupäässä tutkimus- ja hoito-osastoille B2-3. Nuorisopsykiatrian osastohoidossa on 2015 yhteensä 32 osastopaikkaa neljällä eri

osastolla. Kaikki osastot sijaitsevat Helsingissä Psykiatriakeskuksen alueella. Viides osasto on Kellokosken /Ohkolan sairaalan osasto 11. Kaikki osastot ovat olleet koko HYKS alueen nuorten käytössä. Vaikeasti oireilevia nuoria varten on HUS alueella ollut käytettävissä oma 6-paikkainen osasto Kellokosken / Ohkolan sairaalassa.

Akuuttiosastoilla on toteutettu pääsääntöisesti mielenterveyslain mukaisia tarkkailuarvioita, lyhyitä hoidon arviointeja ja kriisihoitajaksoja. Tutkimus- ja hoito-osastotoilla on edelleen järjestetty perusteellisia noin neljän viikon pituisia tutkimusjaksoja, joihin on sisältynyt erityistyöntekijöiden tutkimukset sekä sairaalakouluarvio. Näillä osastoilla on myös toteutettu aiempaa enemmän kuntoutusosasto Kipinän aiemmin hoitamia psykoosipotilaiden ja neuropsykiatristen potilaiden hoito- ja kuntoutusjaksoja. Kaiken kaikkiaan viime vuosina toteutettu resursoinnin siirtäminen sairaalapainotteisesta hoitamisesta avohoitoon näkyy myös helsinkiläisten nuorten hoitopäivämäärän pienenä laskuna. Osastopaikkojen vähentymisestä huolimatta osastoille ei ollut koko vuoden aikana merkittäviä hoitonoja eikä ylipaikkatilanteita.

4. Helsinkiläisten nuorten ostopalvelopsykoterapiat

Hyks nuorisopsykiatrian hankkimat ostopalvelopsykoterapiat ovat muuttuneet fokusoidummiksi, harkitummiksi ja niihin on liitetty myös terapeuttien lyhytarviot. Tämän vuoksi määrä on vähentynyt. Pitkää ja tiivistä psykoterapiaa ostetaan harkitummin niille jotka tarvitsevat sitä. Muita terapiamuotoja hyödynnetään niille jotka hyötyvät lyhyemmistä ja fokusoiduimmista terapiamuodoista. Hyks pyrkii enenevästi arvioimaan keskitetysti ostamiensa ulkoisten ostopalvelopsykoterapian vaikuttavuutta.

Ostopalvelukuntoutuksen määrä ja kustannukset

Potilaan kotikunta:

091 Helsinki

<i>Vuosi</i>	2010	2011	2012	2013	2014	2015
<i>Potilaiden määrä</i>	157	118	100	99	110	105
<i>Kustannukset euroa</i>	345 337	294 455	208 633	223 038	192 092	122 048

Helsinki 29.4.2016

Klaus Ranta
linjajohtaja
Hyks nuorisopsykiatria